

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI INFERJURI**

**MAGISTRAT DR.
PAUL COPPINI**

Seduta ta' l-20 ta' Frar, 2007

Avviz Numru. 43/1989/1

Francis u George aħwa Schembri .

VS

Francis Grech .

Il-Qorti ,

Rat l-Avviż li permezz tieghu l-atturi talbu lill-konvenut jgħid għaliex m'għandux jiġi kkundannat minn din il-Qorti sabiex, fi żmien qasir u perentorju li jiġi lilek prefiss minn din il-Qorti, inti tiżgombra minn porzjon art magħrufa bħala "Tal-Wardija", fil-limiti ta' Kercem, Għawdex, bil-kejl ta' ċirka elf, mija w erbgħa u għoxrin metri kwadri (1124 mk.), konsistenti fi tlett apprezzamenti proprjeta' tal-atturi, liema art inti qed iżżomm mingħajr ebda titolu validu fil-liġi .

Bl-ispejjeż .

Bl-ingunzjoni tal-konvenut għas-subizzjoni .

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenut li eċċepixxa illi :

- 1) It-talbiet attriċi għandhom jiġu respinti bl-ispejjeż kontra tiegħu u dana peress illi l-attur qiegħed jokkupa l-istess porzjonijiet raba b'titolu validu fil-liġi u ċioe' b'titolu ta' qbiela .
- 2) Salvi eċċezzjonijiet oħra fid-dritt u fil-fatt .

Rat l-atti l-oħra kollha tal-kawża, inklużi l-verbali tax-xhieda prodotti, kif ukoll l-atti tal-kawża Avviż numru. 32/1985 fl-ismijiet : "Joseph Schembri vs Francis Grech," allegati permezz tad-digriet tagħha tas-6 ta' Novembru 1990 .

Rat in-noti ta' l-Osservazzjonijiet rispettivi tal-kontendenti .

Ikkunsidrat :

Illi din il-kawża tittratta talba għall-iżgumbrament tal-konvenut minn tliet porzjonijiet raba fil-limiti ta' Kercem, Għawdex, li l-atturi jallegaw li l-konvenut qed jiddetjeni mingħajr titolu validu fil-liġi . Dwar talba ta' dan it-tip ġie stabilit fil-ġurisprudenza illi :

*"Saru komunissimi l-kawżi li jimpustaw fuq il-kawżali "bla titolu" talbiet għar-ripresa ta' pussess ta' fond jew żgumbrament . Pero', kif intqal f'diversi okkażżjonijiet minn din il-Qorti - **bla titolu** - ġuridikament timporta okkupazzjoni ta' fond li sa mill-bidu nett ma kinitx konsentita, okkupazzjoni li tkun saret mingħajr kunsens, abbużivament bi vjolenza, b'arbitriju jew klandestinament - liema illegalita' pperdurat sal-mument li tkun ġiet proposta l-kawża . "Bla titolu" ma tfissirx -bħala kawżali - xi kwalita' ta' titolu li seta' kien hemm, imma issa, waħda mill-partijiet tirritjeni li m'għadux jissussisti, u għalhekk ikun hemm bżonn dikjarazzjoni ġudizzjarja li t-titolu li kien hemm intilef, spiċċa jew b'xi mod ieħor m'għadux validu, minħabba raġunijiet ta' żmien, morożita', non-osservanza tal-kundizzjonijiet tat-titolu u simili*

*Għalhekk, meta quddiem xi Qorti - kemm inferjuri kif ukoll superjuri - mal-ewwel provi jirriżulta "prima facie" li fis-sens hawn fuq imsemmi, il-kawżali ta' "bla titolu" ma jkollhiex ir-rekwiżiti hawn qabel imsemmija, dik il-Qorti, fuq dik il-kawżali, ma jkollhiex aktar kompetenza ... Għaliex dik il-kawżali waħedha hija limitattiva għall-azzjoni ... Kif anke ġie ritenut minn din il-Qorti f'sentenza riċenti - 2 t'Awwissu 1994, fl-ismijiet Lawrence Grima et vs Emanuel Frendo."*¹

Fil-każ in eżami, l-atturi qed isostnu illi missierhom, Joseph Schembri, illum mejjet, kien kera lill-konvenut waħda biss mit-tliet biċċiet raba li dwarhom għamlu l-kawża preżenti . L-oñrajn ġew abbużivament okkupati minnu mingħajr il-kunsens tas-sid . Żgur għalhekk illi fid-dawl tal-ġurisprudenza appena ċitata, din it-talba ma tistax tirnexxi ta' l-inqas dwar waħda minn dawn it-tliet appezzamenti li kienet inkriet lill-konvenut . Huwa inutili għall-atturi li jargumentaw illi bñala mansab dan mhux protett mill-ligijiet ta' rilokazzjoni ta' raba mqabbla,² għax ġialadarba f'xi żmien kien hemm titolu validu ta' kera, ma jistax jintalab l-iżgumbrament qabel ma jkun hemm dikjarazzjoni illi dak it-titolu spicċa, ñaġa li ma ntabitx fil-kawża preżenti .

L-ewwel diffikulta' li trid tiffaċċja din il-Qorti hija biex tidentifika dik il-parti li sew l-atturi preżenti, kif ukoll missierhom fil-kawża preċedenti, jaqblu illi kienet inkriet lill-konvenut bñala mansab . **Joseph Schembri** kien telegrafiku għall-aññar meta spjega kif : "*Il-konvenut Ćikku ġie ikellimni biex nikrilu mansab u fil-fatt krejtulu b'għaxar liri fis-sena.*"³ M'hemm ebda indikjazzjoni f'din ix-xhieda jekk dan il-mansab kellux jinkorpora biċċa waħda jew it-tliet appezzamenti f'daqqa. L-istess **Frank Lupi** li kien ġie inkarigat biex jipprova jikkonvinċi lil missier l-atturi ma joñodlux dan ir-raba, ma setax jiddistingwi bejn raba u oñra ; "*Il-konvenut ried ir-raba f'idejh, iżda l-attur ma riedtx iñallihielu . Dana rrefera kemm għar-raba u kemm għall-*

¹ Appell Inferjuri : "Carmelina Camilleri et. vs. Paul Mifsud et pro et noe et " :12.08.1994

² Kap . 199 tal-Ligijiet ta' Malta .

³ ara depożizzjoni tiegħu fil-kawża : Avviz 32/85 a fol. 22 tal-process preżenti .

imnasab, iżda ma kienx hemm enfasi fuq l-ebda minnhom." ⁴ L-attur **Francis Schembri** isostni illi missieru kien kera lill-konvenut il-porzjon raba immarkata bil-kulur aħdar u bin-numru "3" fuq il-pjanta esebita mill-konvenut, u dan jafu għax go fiha biss kien hemm mansab⁵. Imma billi ma jistax jiftakar jekk kienx prezenti meta saret il-kirja, u jaf biss li kien prezenti f'xi okkażjoni meta ltaqgħu missieru u l-konvenut, (li tista' tkun il-laqqgħa li għaliha kien attenda wkoll Frank Lupi), lanqas jista' jkun ċert illi missieru tassew krielu l-mansab biss u mhux it-tliet porzjonijiet flimkien.

Mela jekk noqgħodu fuq dak li qal l-attur Francis Schembri, it-talba odjerna, kif ġia ġie spjegat, ma tistax tintlaqa' ta' l-inqas fuq il-porzjon imsemmi .

Il-konvenut, da parti tiegħu, sa mill-bidu nett dejjem sostna illi Joseph Schembri kien tah it-tliet appezzamenti bi qbiela ta' għaxar liri (Lm10), u l-ebda porzjon qatt ma ġiet mikrija lilu bħala mansab . Huwa spjega sew fl-ewwel kawża, kif ukoll f'dik prezenti illi kien avviċina lill-missier l-atturi biex jikrilu dawn it-tliet biċċiet raba, sabiex jevita li jgħaddu n-nies minn fuqu, billi huwa kellu raba ieħor fil-viċinanzi u ma riedx min ifixxklu . Qal ukoll illi għalkemm imur jonsob fl-inħawi, dan jagħmlu f'raba ieħor li għandu l-pussess tiegħu u mhux f'dak in kwistjoni⁶ . Huwa ġie kkorroborat minn żewġ xhieda li wkoll għandhom ir-raba fl-inħawi, fis-sens illi r-raba ta' l-atturi huma dejjem jarawh jikkoltivaha u mhux jonsob fiha⁷ .

F'tali ċirkostanzi u fin-nuqqas ta' xi prova iżjed konkreta, fejn allura ma jistgħax jingħad illi ġie pruvat fil-grad ta' probabilita' rikjest mil-liġi illi tassew Joseph Schembri, missier l-atturi kien kera lill-konvenut il-mansab biss li kellu fl-inħawi "tal-Wardija" limiti ta' Kercem, u mhux ukoll iż-żewġ appezzamenti l-oħra, it-talba attriċi, lanqas fir-rigward ta' dawn iż-żewġ biċċiet raba, ma tista' tinlaqa' .

⁴ ara depożizzjoni tiegħu a fol. 35 ibid.

⁵ ara depożizzjoni tiegħu a fol. 130 - 131 u pjanta a fol. 112 .

⁶ ara depożizzjoni ta' Francis Grech a fol. 55, 58 - 61, 117 - 118 .

⁷ ara xhieda ta' Gregory Gauci a fol. 67 - 68, u dik ta' Manwel Calleja a fol. 68 - 69 .

Kopja Informali ta' Sentenza

Għal dawn il-motivi, tiddeċidi l-kawża billi tiċhad it-talba attriċi, bl-ispejjeż kontra l-atturi .

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----